

Obrazložitev Akta o načrtu za izredne razmere pri oskrbi s plinom

Agencija za energijo (v nadaljevanju: agencija) je na podlagi prvega odstavka 118. člena Zakona o oskrbi s plini (Uradni list RS, št. 204/21 in 121/22, v nadaljevanju besedila ZOP) zadolžena za izdajo splošnega akta, ki ureja načrt za izredne razmere. ZOP določa, da je normativni del načrta za izredne razmere splošni akt agencije. Preostali del vsebine bo strukturiran v skladu z uredbo 2017/1938/EU, točneje s prilogo te uredbe, in bo vseboval tudi dodatne zahtevane opise.

Največja in najpomembnejša sprememba akta v primerjavi z veljavnim aktom je sprememba in dopolnitev člena, ki določa vrstni red za zmanjševanje in prekinjanje odjema. Agencija v osnutku predlaga razvrstitev odjemalcev po odjemnih mestih v skupine in podskupine. Skupine odražajo namen, za kar se porablja plin in upoštevajo tudi posledice za odjemalce, npr. škodo, kot je določal veljavni akt. Skupine so dopolnjene s podskupinami glede na gospodarski pomen odjemalcev za družbo, kot to določa nova uredba 2022/1369/EU. Ta uredba EU pa ne določa zavezujoče niti vrstnega reda, niti prioritet meril in dodatnih meril, prav tako ne določa, da bi bila ta merila edina.

Merila za zmanjševanje in prekinjanje odjema odražajo prioritete in pomembnost posameznih dejavnosti v družbi in s tem vrednote, ki veljajo v državi članici. O razvrščanju odjemalcev v skupine in podskupine se je agencija posvetovala z Gospodarsko zbornico Slovenije.

Akt ureja tudi druge ukrepe, ki jih izvajajo podjetja plinskega gospodarstva, agencija in odjemalci v obdobjih, ko je razglašena katera od stopenj krize, postopek razglasitve, obveščanje in drugo. Novost je predvidena poenostavljena in učinkovitejša komunikacija med obvladovanjem krize z uporabo enotnega informacijskega sistema (v nadaljevanju besedila EIS), ki ga je predvidel 80.a člen ZOP.

V javni obravnavi je agencija prejela 114 komentarjev, predlogov in pripomb. Nekatere od njih so se nanašale na več določb ali vsebin, skupno 120. Od tega je bilo 58 predlogov sprejetih (DA), 17 delno sprejetih (DELNO), 36 zavrženih (NE) in 9 pojasnjenih (Pojasnilo).

Med predlogi je bilo veliko takih, ki so opozarjali na težko izvedljivost zahtev, npr. ukrepov ali na nerazpoložljivost podatkov o dnevni porabi plina pri večini odjemalcev. V času krize je treba v takih primerih ocenjevati stanje in porabo ter potrebne količine plina. Pretok podatkov, ki je doslej potekal med deležniki, bo v kratkem poenostavljen z uporabo EIS. To je v določbah tudi upoštevano. Druga pomembna tema so bili ukrepi, s katerimi bi dosegli zmanjšanje porabe, kot to zahteva nova uredba 2022/1369/EU, če se razglasi stopnja pripravljenosti na ravni EU in ukrepi postanejo obvezni. V takem primeru pristojni organ najprej zahteva zmanjšanje porabe, če pa to ne zadošča, potrebuje ukrepe neprostoovoljnega zmanjšanja porabe. To terja dodatno zakonsko podlago, kar je agencija tudi predlagala MzI. Če bo predlog upoštevan, bo v primeru,

da prostovoljni ukrepi in pozivi ne bi zadoščali za doseg zadostnega zmanjšanja, agencija lahko razglasila stopnjo izrednih razmer in ukrepala po tem aktu.

Nekatere pripombe so se nanašale na premalo določenost kriterijev za uvrščanje odjemalcev v skupine in podskupine. Delno smo to upoštevali pri razvrstitvah odjemalcev, ki opravljajo storitvene dejavnosti, nismo pa mogli podrobneje določiti meril za podskupine iz točk 4., 5. in 6. drugega odstavka 13. člena, saj zanje standardna klasifikacija dejavnosti ni primerno merilo. Predlagano je bilo tudi, da bi se neupravičen odjem plina obračunaval po višji ceni, a za to ni zakonske podlage.

Pomembne so bili tudi predlogi dopolnitev, ki so se nanašali na ravnanje v primeru solidarnostne pomoči, ki so konkretnije določili postopek v Sloveniji.

Med predlogi so tudi taki, ki jih zaradi nezdržljivosti z zasnovanim sistemom nismo mogli upoštevati, ali pa bi morali zaradi njih spremeniti vloge in odgovornosti vseh deležnikov na način, za katerega menimo, da ni primernejši od sedanjega.

Zaradi vključenih ali delno vključenih predlogov je akt jasnejši in lažje izvedljiv.

Podrobnejši pregled prejetih pripomb je razviden v Tabeli zbranih pripomb.

Akt bo začel veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

V Mariboru, 20. oktobra 2022